

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI.

Št. 17.

Kranj, 24. aprila 1937.



Izhaja vsako soboto.

Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Kranj v I. draginjski razred

Državni in samoupravni nameščenci v Kranju so se začeli v zadnjem času prav intenzivno in kakor upamo tudi uspešno potegovati, da pride Kranj v I. draginjski razred. Med drugim tudi vidijo, da je Kranj eden izmed najdražjih krajev v celi državi, vsled česar so njihove zahteve upravičene. To borbo podpiramo ne le z vsemi simpatijami ampak tudi dejansko ter upamo, da se bo uspešno končala. V tej borbi uradništvo upravičeno dokazuje, da je prispevek Kranja na državnih dajatvah in na ostalih javnih dajatvah zelo velik. Imenujejo se včasih številke, ki so zelo visoke, vendar so resnične številke mnogokrat še veliko višje. Naše mnenje je, da se v javnosti veliko premalo povdarja, koliko prispeva Kranj vsem vrstam javnih dajatev, vsled česar je tudi upravičen, da zahteva, da se v Kranju podprejo posebno oni sloji, ki so navezani na fiksne dohodke. Predvsem pa je državno in samoupravno uradništvo upravičeno, da dobi vsaj majhen delež od onih obilnih dajatev, ki jih daje Kranj državi.

Cetudi je naš javni zakon zgrajen na popolni publiciteti tako, da ima namen in da daje priliko, da je širša javnost o obdavčitvi posameznika točno poučena, vendar se ta publiciteta v praksi prav malo izvaja in je javnost prav malo poučena o resničnih obdavčitvah, ker svojih navodov ne črpa iz uradnih ali avtentičnih virov, ampak pogosto iz tendencioznih in netočnih informacij.

Mali kranjski okraj, ki obsega po izločitvi Skofje Loke komaj okrog 35.000 prebivalcev, je glede obdavčitve tretji v celi Sloveniji, ker pride takoj za Ljubljano in Mariborom. Ta mali kranjski okraj plača državi na direktnih davkih skoraj toliko, kolikor znaša ves zemljiški davek za celo Slovenijo.

Celokupni davčni predpis za leto 1925 je znašal za naš celi okraj s Skofjo Loko vred okoli 3.800.000.— Din, od katerega je odpadla dobra polovica na Kranj in Tržič, slabša polovica pa na Skofjo Loko. Deset let pozneje, ko sta bila že ločena Kranj in Skofja Loka, je znašal celokupni davčni predpis za Skofjo Loko nekaj čez 2.000.000.— Din, za Kranj in Tržič pa čez 28.000.000.— Din. Tako ogromni porast davčnih bremen se ne najde nikjer v Sloveniji in mislimo, da tudi sicer ne v celi državi. Celokupna naša javnost in zlasti se oni, ki prosijo pomoči od države, so upravičeni zahtevati, da se velikim dajatvam, ki jih daje Kranj državi, tudi ona oddolži zaenkrat s tem, da uvrsti uradništvo v I. draginjski razred.

Gospodarski razmah je v Kranju pričel, čim je začela leta 1925 z obratovanjem prva tekstilna tovarna. Ker imamo nekaj avtentičnih podatkov glede tega podjetja za poslovno leto 1936 na razpolago, jih bomo navedli, da podkrepimo upravičenost zahtev uradništva.

Kakor znano je v tem letu izbruhnil v vseh naših tovarnah štrajk, vsled česar je bil obrat skoraj 6 tednov prekinjen oziroma moten. To je povzročilo velik izpadek, da se je promet občutno zmanjšal, istočasno pa se je z ozirom na prejšnja leta zmanjšala tudi skupna vsota delavskih mezd. Zato se ne more smatrati to poslovno leto kot posebno ugodno. Vkljub temu pa je podjetje v letu 1936 plačalo v gotovini pri davčni upravi v Kranju sledeče visoke svote:

- 1) na družbenem davku in avtonomnih dokladah 5.222.815.— Din
- 2) na skupnem poslovnem davku 3.206.665.75 Din
- 3) na luksuznem davku 2.498.548.50 Din
- 4) na taksah 95.442.— Din
- 5) na banovinskih taksah itd. 28.547.— Din

Če k temu znesku prištejemo še davke za delavce in nameščence v znesku 657.649.50 Din potem se pokaže, da je dobila kranjska davčna uprava samo od enega podjetja v Kranju v letu 1936 v gotovini izplačano lepo svoto od 11.689.465.75 Din

S tem plačilom pri kranjski davčni upravi pa še niso poplačane vse javne dajatve. V letu 1936 je isto podjetje plačalo še za carino znesek 2.055.000.— Din za tovarnino železnicam 2.278.082.15 Din ter državne in banovinske trošarine na elektriki 116.131.75 Din

Tako vidimo, da je država prejela samo od enega izmed kranjskih podjetij, ki pa ni največje, celih Din 16.000.000.— v gotovini.

K temu je treba prišteti še socialne dajatve, katerih je izplačalo v letu 1936 Din 1.521.458.50.

Za gospodarski razvoj našega kraja osobito glede višine življenjskih potrebščin pridejo v poštev plače uradništva in mezde delavcev. V letu 1936 je ista tovarna plačala na delavskih mezdah Din 10.646.521.93. Mezdana svota je za ca. poldrugi milijon nižja od prejšnjega leta, kar predstavlja ravno izpadek na mezdah vsled štrajka. Plače uradništva in vseh stalnih nastavljenecv so znašale Din 2.168.427.75.

V normalnih letih je znašala skupna svota mezd in plač nad 14.000.000 Din. Ta svota, ki so jo prejeli samo od enega podjetja delavci in nastavljeni, vpliva seveda precej na gospodarstvo razmeroma malega kraja kakor je Kranj, ker se lahko mirno trdi, da od tega denarja ostane vsaj 4/5 v Kranju in okolici. In ta svota obenem tudi vpliva na draginjo v samem mestu, kakor smo že zadnjič pisali, ker je dejstvo, da imajo privatni nastavljeni neprimerno boljše plače kot državni in samoupravni uslužbenci.

Ako napravimo sedaj na podlagi teh številok zaključek, moramo ugotoviti, da razmeroma majhno podjetje s samo Din 20.000.000.— osnovne glavnice plača v Kranju na leto državi Din 16.000.000.— in poživlja ostalo gospodarstvo v Kranju najmanj z Din 14.000.000.— ne upoštevaje še one svote, ki se izdajajo za velike investicije, od katerih odpade vsaj kar se tiče zgradb, velik del na okraj sam.

Finančni minister je menda ob neki priliki zagovarjal odlok, s katerim je bil Dubrovnik uvrščen v I. draginjski razred, z dejstvom, da daje mesto Dubrovnik državi letno okrog 50 milijonov dohodkov.

Smatramo, da mesto Kranj niti malo ne zaostaja v tem pogledu za Dubrovnikom in tudi glede draginje sigurno ne. Ze zaradi tega je akcija državnih in samoupravnih nameščencev, da se Kranj uvrsti v I. draginjski razred, popolnoma upravičena in tudi pravična.

Številke, ki smo jih objavili, so jasen dokaz, da država ne bi bila skoro nič oškodovana v slučaju, da ustreže želji ne samo svojih uradnikov ampak cele kranjske javnosti.

Vabilo na sestanek!

Zadnje čase se od več strani čuje želja, da bi se v Kranju pričelo z organizacijo domače zadržne industrije. V ponedeljek, dne 26. aprila ob 8. uri zvečer se vrši v obdenci Delavskega doma sestanek vseh, ki se za to zadevo zanimajo. Vabljeni so vsi krščanski delavci, kmetje in meščani, ki bi želeli sodelovati pri ustanovitvi te industrije.

pritožbi, ker ni dokaza, da je Križnar zakrivil kaznjivo dejanje.

Po informacijah, ki smo jih dobili iz zanesljivih virov, pa je možno, da je bilo „Jutrovo“ veselje vendarle prezgodnje.

Državno tožilstvo baje ni imelo dovolj dokazilnega materiala in informacij, da bi moglo sestaviti utemeljeno obtožnico. Ali bo tak material državnih tožilec sedaj dobil, ne vemo, ter prepuščamo to merodajni oblasti. Javnost pa bodo morda zanimali nekateri podatki, ki niso razvidni iz Jutrovega poročila.

Bajželj Gregor, katerega se obdolžuje takorekoč poneverbe in ponarejanja podpisov ter izstavljanja lažnih pobotnic, je že tri leta v umobolnici. Bajželj Gregor, po poklicu upokojeni finančni stražnik, je bil neoporečen in je vsa leta pošteno služil. Cetudi je bil Jutrov pristaš, je kot tajnik pri občini, kjer je uslužben par let, vršil vestno svoje posle. Poleg tajniških poslov je moral vršiti tudi posle občinskega sluga ter dirjati po občini in dostavljati uradne spise občanom, ki jih je preko 4000. Iz Jutrovega poročila bi se dalo sklepati, da je Križnar nalagal svojemu tajniku in slugi še blagajniške posle. Ni čuda, da je taka preobremenitev strla starega moža, ki gre že proti 70 letu tako, da se sedaj zdravi v umobolnici. Mi želimo le to, da bi Bajželj Gregor kmalu ozdravil, da se bo mogla uvesti preiskava proti

njemu ter se bo mogel ugotoviti pravi krivec.

Revizijski zapisnik sicer ugotavlja, da je vršil vse denarne posle in imel ključke od blagajne Križnar Anton sam, ne pa morda umobolni Bajželj Gregor in tudi ne od odbora izvoljeni blagajnik, ki bi po uredbi moral vršiti blagajniške posle in imeti ključke od blagajne. Revizorja gg. Selan in Rotar baje sploh še nista bila zaslisan. Kakor pa je posneto iz Jutrovega poročila, pa je bil zaslisan g. Gorkič Franc, ki je izpovedal, da je Križnar zahteval večkrat revizijo občinskega poslovanja, ker je sumil, da poslovanje občinskega delovodje ni v redu, da pa sam ni mogel ugotoviti pravega stanja.

Nam je znano, da je Gregor Bajželj izstopil iz službe vsled bolezni že v začetku l. 1934. Ze pri obračunih za l. 1934, vsaj pa za 1935, bi se bil moral pokazati primanjkljaj. Obračun za l. 1934 pa primanjkljaja, ki bi ga baje zakrivil Bajželj Gregor, ne izkazuje. Sele l. 1936 sta revizorja dognala primanjkljaj v blagajni. Čudno je res, da se Križnar Antonu ni posrečilo, da bi že prej ugotovil primanjkljaj v blagajni. „Jutro“ pač ni napravilo največje usluge svojemu „nacionalnemu“ županu, ker ga smatra za tako nesposobnega. Ali naj oblast zaupa županske posle tako nezmožnemu človeku? Kaj bo oblast ukrenila, smo zelo radovedni. Vemo pa, da taka drevesa ne bodo rasla do neba.

Baragova nedelja

Kakor smo slišali v pastirskem listu preteklo jesen, se je odločil prevzvišeni ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, da se bo v Ljubljani zidalo novo semenišče. Bogoslovci morajo po novih določbah študirati 6 let, zaradi tega je staro semenišče premajhno, da bi mogli vsi v njem stanovati. Ze zdaj, ko je trajal bogoslovni študij 5 let so bile sobe prenapolnjene. Vrh tega pa staro semenišče ne odgovarja več toliko zdravstvenim zahtevam. Na čast našemu velikemu misijonskemu škofu Frideriku Baragu, ki je tako vneto deloval za sprcbrnenje Indijancev v Ameriki, bomo z ljubeznijo in žrtvami gradili novo semenišče na kraju, kjer je zdaj pokopališče sv. Kristofa. Tu se bodo vzgajali bodoči slovenski duhovniki v duhu in svetosti misijonskega škofa, ki je poln ljubezni oznanjal Kristusov nauk najprej v domovini, potem pa je šel med tuje narode, da bi jih pridobil za Kristusa. Da bi bili s tem duhom napolnjeni tudi naši bodoči duhovniki, zato bo novo semenišče imelo ime Baragovo semenišče. Seveda bo treba naših žrtev, da se bo novo semenišče zgradilo. V ta namen bomo eno nedeljo v letu imeovali Baragovo nedeljo. V naši kranjski deka-

niji bo to prva nedelja v maju. Ta dan se bomo spominjali našega svetniškega škofa Friderika, prosili bomo Boga, da bi mu kmalu dodelil čast oltarja, da bi tudi nam Slovencem izprosil svetih, vzornih duhovnikov, ki jih prav v teh težkih časih tako potrebujemo. Darovali pa bomo po svojih močeh za novo semenišče. Res, da so časi težki, da ni dela. Zato pa je potrebno, da se gradi, da se dela, da bo prišlo kar največ ljudi do dela. Pokažimo ljubezen, prinesimo tudi mi svoje žrtve. Bog bo naš plačnik. Saj je duhovnik srednik med Bogom in ljudmi, je zadeva vsega ljudstva. Zato mora biti vsem ljudem na tem, da imajo dobre duhovnike. Le v žrtvi, v trpljenju in ljubezni zraste kaj velikega. Po žrtvah in ljubezni bo zrastle novo semenišče, dobili bomo vedno novih duhovnikov, polnih Baragovega duha.

Ne bomo se ustrašili ničesar. Spominjam se besed Tobijevih, ki jih je govoril svojemu sinu. „Od svojega premoženja dajaj miloščino! Ako imaš veliko, dajaj obilno; če imaš malo, daj tudi malo iz dočrega srca!“

Iz dobrega srca bomo dali, kar bomo mogli in Gospod nam bo povrnil.

Ustanovitev „Tourist-office“ v Kranju

Kot posledice današnje gospodarske krize, ki traja že več let, se med drugimi pojavlja tudi padeč pridobitnosti in možnosti zaslužka v vseh gospodarskih panogah in poklicih. Fdina panoga, ki se vkljub krizi razvija in napreduje, je tujski promet. Od tega imajo koristi vsi sloji, poklici, obrati itd. Tujski prinesejo denar, in kjer je denar je tudi blagostanje. Radi tega je tudi dolžnost vseh slojev, da tujski promet podpro.

Vidimo, da ima naša Gorenjska za tujski promet potrebne predpogoje, ona predstavlja eno samo krasno letovišče, ki se lahko kosa glede zdrave klime, odnosno ugodne lege z vsemi najboljšimi inozemskimi letovišči. Da se Gorenjsko povzdigne med svetovna letovišča pa se mo-

ra še zgraditi zato potrebne tujsko prometne naprave in zgradbe, med katere spadajo udobni komfortni hoteli, lepe ceste, ugodne prometne zveze, kopališča itd.

Iniciativno nalogo za ureditev vseh tujsko prometnih nedostatkov, propagande itd. imajo naša Tujsko-prometna društva, ki požrtvovalno in nesebično delujejo za tem, da pritegne več tujcev v naše kraje, odnosno iniciativno delujejo pri občini, oblastvih in drugod, da se odpravljajo tujsko prometni nedostatki. Tudi v Kranju obstoja to društvo ter je naslednik nekdanjega Olepševalnega društva. Tujsko prometno društvo v Kranju se je posebno v zadnjih 5 letih izkazalo posebno agilno. Izdalo je lepe brošure o Kranju, postavilo številne kazipote, sodelovalo

„Zadoščenje nacionalnemu županu“

Pod tem naslovom poroča „Jutro“, da je upravno sodišče v Celju ugodilo pritožbi bivšega župana Antona Križnarja zoper odredbo banske uprave, s katero je bil razrešen kot župan občine Stražišče. To poročilo ni pisano za Stražišče, ker tu imajo o tej zadevi že svojo sodbo, ampak za druge kraje, ki pravih razmer ne poznajo. Zato je treba nekoliko pojasniti.

Banska uprava je izročila Križnarja sodišču, ker je bil pri zadnji reviziji ugotovljen primanjkljaj 21.918 Din in ker so se našle med pobotnicami tudi take s ponarejenimi podpisi. Pri okr. sodišču v Kranju se je vlekla preiska-

va več mesecev. Križnar se je moral zagovarjati. On, ki je pred kratkim poizvedoval pri nekem znancu, kako so izpadle volitve pri galski četvi v Smledniku z izgovorom, da rabi te podatke za samega vojnega ministra, tudi sedaj ni bil v zadregi. Primanjkljaj da je nastal, tako poroča „Jutro“, vsled „protipravne prisvojitve tega denarja po bivšem občinskem delovodu Gregorju Bajželju“, po domače rečeno, da je ta denar Gregor Bajželj poneveril, tudi lažne pobotnice, da je zakrivil Gregor Bajželj, ker se je zmotil. Drž. tožilstvo ni vložilo obtožnice in kazensko postopanje je bilo ustavljeno. Upravno sodišče je nato ugodilo njegovi

pri reševanju lepe tuj. promet. postojanke na Smarjetni gori. Izposlovalo je izboljšanje prehodov v Savskem drevoredu in na Smarjetno goro. Njegova zasluga je, da so sedaj postavljene klopi ob Savi in na poti na Smarjetno goro, da so se odpravili razni nedostaki, ki so kvarili lice mesta. Društvo je izdelalo znani relief Kranja. Izdalo praktičen zemljevid Kranja in okolice, izvajalo propagando itd. Najnovejša pridobitev pa je krasen zemljevid vse Gorenjske, ki ga je izdelal znani samouk g. I. Selan. Na zemljevidu, ki ima 6 m² ploščke na ploščevini vsa oznake, ki igrajo vlogo v tujskem prometu.

Zadnji čas pa je društvo pokrenilo živahno akcijo da se v Kranju otvori „Tourist-Office“ ki bo vršil propagando, izdajal karte in brošure, preskrboval vizume, tuje valute, prirejal izlete, dajal navodila za potovanja ter v splošnem posredoval v vseh zadevah, ki so v zvezi s tujskim prometom. Društvo je uvidelo veliko potrebo otvoritve te pisarne in je odločilo, da zgradi ličen paviljon, v katerem bi poslovala ta pisarna. V ta namen se je vršil komisijski ogled prostorov, ki prihajajo v poštev. Pri tem delu društva vsestransko podpira banska uprava, Zveza za tujski promet, Občina Kranj, sresko načelstvo ter razne gospodarske ustanove in organizacije.

Otvoritev pisarne „Tourist-Office“ v Kranju ni samo v interesu tujcev, temveč tudi domačinov, ki potujejo v tu in inozemstvo, ali nameravajo radi počitka odnosno zdravljenja, obiskati zdravilišča itd. Imeli bodo priliko, da se obrnejo na pisarno, ki jim bo dala navodila in uredila večkrat neprijetne opravke, ki so v zvezi s potovanjem. Rešitev te naloge si je nadelo kranjsko Tujsko prometno društvo. Ker pa društvo samo nima potrebnih sredstev za gradnjo paviljona, se obrača na vse gospodarske organizacije, ustanove in druge činitele, ki imajo smisel in interes za ustanovitev te prepotrebne ustanove, s prošnjo da prisrčno na pomoč z denarnimi sredstvi. Brezdvomno se bo s poslovanjem „Tourist-Office“ tujski promet v Kranju znatno poživil od česar bodo imeli korist vsi sloji in poklici. Tudi oni, ki niso na tujskem prometu neposredno zainteresirani, bodo imeli koristi pri even. potovanjih, ker jim bo vse zadeve uredila ta pisarna.

Pisarna sama se bo predvidoma odprla že v kratkem, zaenkrat kot vizorij in dokler ni zgrajen lasten paviljon, v tujem lokalu.

V nekaj dneh po posebnem zastopstvo društva obiskalo v svrhu prispevkov posamezne ustanove in obrate. Društvo je prepričano, da gmotna podpora naše javnosti ne bo izostala.

ke zgodovinske dragocenosti v svoji zbirki, katere bi bili pripravljene staviti na razpolago razstavnemu odboru, da to javijo razstavnemu odboru, odnosno g. profesorju Fortuni.

Pevski zbor akademikov „Naša pesem“ iz Ljubljane je priredil preteklo soboto koncert slovenskih narodnih pesmi v Ljudskem domu. Številno občinstvo je navdušeno sledilo programu narodnih pesmi raznih krajskih motivov. Že prva pesem je prevzela in osvojila poslušalce. Zbor je pokazal pevsko izvežbanost v odlični meri. Mehko in otožno so se prelivali harmonično ubrani glasovi in ravno v tem zajeli bistvo naše narodne pesmi. „Kan'galijejska oheč“ je presegala pričakovanje navdušenih poslušalcev. Tu je zbor pokazal svojo odlično izvežbanost, poslušalce pa odkril solista, ki je v prijeto barvnem glasu — otvoril zdravice.

Pevski zbor „Naša pesem“ vrši odlično nalogo, odkriva in vzbuja zanimanje za našo narodno pesem. Saj je tako neprecenljive vrednosti, da nas upravičeno zavida jo zanjo drugi narodi.

Smrt. Po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili za umirajoče je vdana v voljo Vsemogočnega preminula Jožefina Kalan, soproga nadučitelja v pok. Kako je bila blagopokojna priljubljena pri svojih sovaščanih je pričala udeležba na njeni zadnji zemeljski poti. Naj v miru počiva, žalujoči rodbini naše iskreno sožalje!

Planinski večer. Podružnica SPD v Kranju vabi vse svoje člane in vse prijatelje naravnih in mladine, da se udeležijo planinskega večera, ki ga priredi mladinski odsek SPD v torek 27. t. m. ob osmih zvečer v gimnazijski telovadnici. Na sporedu je med drugim skriptično predavanje g. univ. docenta dr. V. Bohinca, znanega predavatelja, o „zaščitnih parkih v vseh delih sveta“. V 55 posnetkih bo pokazal naravne krasote Amerike, Afrike, Švice itd. in način njihovega varstva. Razložil bo pomen narodnih parkov v dolini Triglavskih jezer, na Velebitu, Plitvicah in v Primorju, tudi to ob lepih slikah.

Dekliški krožek — članicam! Bliža se konec našega prosvetnega dela pri večernih sestankih. Predno zaključimo s prosvetnimi večeri, hočemo podati na skupnem tekmovanju obračun o svojem delu. Veste, da se vrše letos tekme iz one stvarine, ki smo je predelavali pri sestankih. Predno bom pred komisijo pokazale svoje

Občni zbor

krajevne organizacije JRZ se bo vršil v sredo, dne 28. aprila ob 8. uri zvečer v dvorani Ljudskega doma s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora
2. Poročilo o občinskem gospodarstvu
3. Volitve odbora
4. Slučajnosti

Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora udeleži. Vabljeni so tudi vsi somišljeniki. ODBOR.

uspehe, hočemo skupno na dveh sestankih to zadevno stvarino predelati in nekako ponoviti. Zato opozarjamo vsa dekleča, da se gotovo udeležijo prihodnjemu (28. aprila) v knjižnici običajnega sestanka.

Ne smemo zaostajati za drugimi krožki! Skupno in pošteno delo nam bo v ponos. Opozarjamo, da se bodo tekme vršile za Kranj že koncem maja. Na delo! Pridite vse in točno!

GORIČE

Ker mi ni mogoče zahvaliti se vsem prijateljem in znancem, ki so se me spomnili ob moji 70 letnici izrekam tem potom najlepšo zahvalo. Bog vas živi! Železny Alojz.

ŠMARTIN PRI KRANJU

Zakon o nedeljskem počitku za par prevoznikovih tvrdk menda ne velja, ker se prevažajo vse nedelje in praznike mimo tukajšnje farne cerkve razni gradbeni material, se ve, ne brez vpitja in preklinjanja nad ubogo živino, ki bi tudi potrebovala vsaj en dan v tednu nekoliko počitka. Popoldan ne, takrat je čas za gostilne, ampak samo popoldan, ko je v cerkvi božja služba.

Preteklo nedeljo si je nek tak voznik celo predznit preklinjati Boga in izivati ljudi, ki so prihajali ravno iz cerkve ob božje službe. Ni bilo prej miru, dokler mi niso nekateri fantje po svoje dokazali, da to ni prav, saj lepa beseda pri taki sirovini nič ne zaleže. Ni nikake sile, da se mora v nedeljah delati, saj je veliko ljudi, ki ob delavnih nimajo dela. Prosimo oblast, naj ukrene potrebno, da se bo spolnjeval zakon o nedeljskem počitku in da se ne bo motila služba božja.

Mesto venca na grob pokojnega Matevža Juvana je daroval g. Ciril Schiffrer tukajšnjemu društvu SKA 200.— Din. Res posnemanja vreden vzgled! Bog plačaj!

Tedenske novice

KRANJ

POSLANO *)

Bral sem v „Gorenju“ oglas približno pred 5. tedni, da se v pekarni Alešovec dobi beli kruh za 1 kg za 3 Din. Ko sem šel mimo, sem si spotoma kupil 1 kg belega kruha, pa sem moral plačata zanj 4.— Din. Torej kakaj lažnjivo oglaševanje?

Prižadeti Franc Drempetič, Klanc 5.

*) Uredništvo ne odgovarja za vsebino dopisa.

Predavanje. V nedeljo, dne 25. aprila t. l. se vrši ob pol 8. uri zvečer zopet predavanje Katoliške akcije mož v dvorani Ljudskega doma v Kranju. Predaval bo g. Pavel Slapar: „Vere za deva in zahteva“.

K zelo zanimivemu ter sodobnemu predavanju so iskreno vabljeni vsi možje, ki se zanimajo za verska vprašanja, vsi možje, ki se hočejo v svojem duhovnem življenju versko poglobiti ter utrditi.

Ekspozitura Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Kranju otvori svoje lastno kopalnice v soboto dne 24. aprila 1937. Kopalnice bo odprto ob torkih, četrkih in sobotah od 14. do 18. ure in ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Strelnske vaje. Strelnska družina v Kranju sporoča, da prične z ostrostrelnskimi vajami v gozdu pri Struževem v slučaju ugodnega vremena pri-

hodnjo nedeljo. Te vaje bodo odšle vsako nedeljo popoldne od 2. do 6. ure. Odbor družine vljudno vabi vse člane in ostalo občinstvo, da se letos v še večjem številu udeležuje pri teh vajah. Cena municiji je znižana na Din 250 za 5 voj. nabojev. S tem se je omogočilo vsem in vsakomur, da bo naš stalni gost. Letos so predvidene večje tekme v Ljubljani in Beogradu, kamor bo brezplačna vožnja, ker praznuje Zveza strel. družin 50 letnico svojega obstoja. Zato naj bi se članstvo že od početka vezhalo. Pušk ima družina letos dovolj na razpolago s popolnoma novimi cevmi. Na svidenje.

Kulturno - zgodovinska razstava. v Kranju ob priliki prosvetnega dne 11. julija t. l. obeta biti nad vse zanimiva. Prosvetno društvo v Kranju je že razdelilo delo posameznim referentom, da bodo zbrali ves material, ki prihaja v poštev. Na društvenem članskem sestanku, ki se je vršil preteklo sredo zvečer in katerega se je udeležilo okrog 100 članov, se je izčrpno obravnavalo vprašanje razstave. Z veseljem moramo ugotoviti, da imajo posamezni društveni člani mnogo zgodovinskega gradiva, ki bo prav lepo obogatilo to razstavo. Pa tudi zgodovinskih predmetov kranjskega mesta je veliko meč meščanstvom, kar jamči, da bo razstava zares zgodovinska in bogata.

Apeliramo na vse cenj. meščane, ki majo ka-

advokati iz Beograda: Bora Prodanović, Vinko Petrovič, Božo Vlajić, dr. Rajko Džermanović in Jovan Zdravković.

Proces.

V ponedeljek, dne 20. februarja 1933. se je pričelo že pred 9 uro živahno vrvenje v sodni palači državnega sodišča za zaščito države. Prvi smo prišli obtoženci s slovenskimi advokati, na to so polagoma prihajali srbijanski zagovorniki. Na hodnikih smo se seznanili z tovariši obtoženci. Na našimi zagovorniki. Prišlo je pa poslušati naš proces tudi večje število občinstva iz Beograda, posebno številni so bili pristaši dr. Dragoljuba Jovanovića. Seveda ni manjkalo tudi številnih časnikarjev, ki so nas kmalu začeli ostro opazovati in risati naše obraze za svoje liste.

V prvem nadstropju sodišča se nahaja precej velika sodna dvorana, kjer se vrši, kakor bi rekli stari, „krvava rihta“. Že pred deveto uro gremo v sodno dvorano vsi obtoženci s svojimi zagovorniki, le naših treh kolegov Brodarja, Umnika in Štreina, ki so edini ostali do takrat še v preiskovalnem zaporu, ni bilo. Pa kmalu pripelje orožniška straža tudi te iz zaporov. Iskreno se pozdravimo, na to se pa skupno vsedemo na dve zatožni klopi in čakamo, kaj pride.

Ob 9.45 pa se odgrne zavesa na sprednji strani dvorane in skozi odprta vrata dostojanstveno prihajajo k svojim sedežem naši sodniki. Senat je štel sedem članov. Nas sta pred vsem zanimala dva: predsednik Dragotin Bubanj iz Zagreba in pa edini Slovenec v našem senatu dr. Anton Stuhec, sodnik višjega sodišča v Ljubljani, ki je bil malo pred našim procesom dodeljen k državnemu sodišču za zaščito države. O Bubanju smo že mnogo slišali prej v zaporih, bil je splošno znan sodnik državnega sodišča, ki je fungiral pri mnogih razpravah, ko so sodili komuniste in Hrvate, mnoge tudi na smrt... Edini Slovenec v senatu je bil

dr. Stuhec, o katerem smo upali, da je lahko spoznal, da nas je spravilo pred sodišče le strankarsko maščevanje in da bo kot Slovenec drugim članom senata tolmačil slovenske politične razmere.

Že pred sodniki je prišel na svoje mesto državni tožilec dr. Džadrov, ki je s svojega sedeža radovedno opazoval slovenske „revolucionarje“. Po uvodnih besedah predsednika je državni tožilec prebral dolgo obtožnico, ki nam je očitala prej omenjene zločine. Po prebrani obtožnici smo morali vsi drugi obtoženci ven iz dvorane. Ostal je le Ivan Brodar, ki je bil prvi zaslišan, za njim je prišel na vrsto Umnik in na to vsi po vrsti kakor smo bili navedeni v obtožnici.

Ker sem prišel pri zaslišanju na vrsto predzadnji, nisem smel poslušati, ko so bili zaslišani drugi in o tem ne morem zapisati kaj posebnega. Nosilec naše liste je bil bivši poslanec Brodar, ki so ga zelo dolgo zasliševali o vsem mogočem. Razlagal je svoje politične nazore, kaj misli pod imeni federacija in avtonomija, pojasneval je svoje politično in gospodarsko delo. Umnik se je, kakor so mi zunaj pravili, sijajno branil. Štrein je napravil s svojim lepim nastopom zelo dober utis. Nihče ni mogel verjeti, da bi bil to kak kmet, vsak si mislil, da je kak inteligent. Zelo dobro in energično se je branil tudi akademik Ilija. Drugi so pač storili, kar so mogli in znali. Vombegarjevo zasliševanje je pa vzbudilo mnogo zabave in smeha po dvorani, ker je vse svoje politično delovanje tako zanimivo popisal, da se je zabavala vsa sodna dvorana.



Predsednik senata dr. Dragotin Bubanj.

Škerbec Matija:

Šenčurski dogodki

(Dalje)

Vodstvo naše celotne obrambe je prevzel za dr. Natlačenom dr. Krek, ki je zagovarjal Štreina. Brodarjevo obrambo je prevzel mesto dr. Natlačen dr. Adlešič, dr. Mohorič Umnikovo obrambo, mojo zadevo pa je branil dr. Vl. Pegan.

Poleg slovenskih advokatov so na našem procesu nastopali tudi srbski in hrvaški zagovorniki, ki so jih dale na razpolago posamezne politične stranke.



Naši branitelji.

Najodličnejša osebnost med neslovenskimi advokati je bil gotovo dr. Ivan Ribar, bivši predsednik narodne skupščine, ki je zagovarjal Vombegarja. Dr. Ribar je sijajen govornik, katerega nastop napravi globok utis.

V imenu dr. Mačka je branil Grilca dr. Lamešič, advokat iz Rume, ki je bil kasneje tudi obsodjen na eno leto zavora. Občudovali smo njegovo taktiko na procesu, s katero je popolnoma zmešal pričo, ki je nastopala proti Grilcu.

Nadalje so nastopili kot branilci še sledeči

V spomin † Pavletu Stanovniku

V soboto, 25. aprila, bo minulo eno leto, ko je izdihnil v svoji rojstni vasi, v Breznici nad Sk. Loko svojo blago dušo bogoslovec Pavel Stanovnik.

Rodil se je v januarju l. 1915, ko je vladala bojna vihra. Kmalu je izgubil očeta, ki je padel nekje na fronti. Ostala mu je samo mati, ki je morala skrbeti za nedoraslo dečo.

Mladostna leta je preživel na domu, pasel, delal in se igral. Tako se je privadil trdemu boju, ki je bil njegov zvesti spremljevalec skozi vse življenje. Z osemimi leti je pričel hoditi v „četrtkovo“ šolo v eno uro oddaljeno Loko. Naslednje leto je vstopil v vsakdanjo šolo. Prvič je moral zapustiti dom in domače in iti med tuje ljudi.

Posebno veselje mu je bilo učenje in pa ministriranje. Več let je bil farni ministrant.

Ko je dovršil štiri razrede, je želel oditi v gimnazijo. Ker ni mogel dobiti nikjer primerne stanovanj — mati ni zmogla plačevati — se je obrnil na o. frančiškane v Novem mestu. Prošnja je bila uslišana. Njegova pot dijaškega življenja se je pričela, posuta je bila s trnjem. Ker ga ni veselilo ostati pri frančiškanih, je po končani tretji gimnaziji izstopil iz zavoda in si s svojo prdnostjo — poučeval je dijake — služil svoj kruh. V osmo gimnazijo je hodil v Ljubljani, tu je tudi maturiral. Nato je vstopil v ljubljansko bogoslovje.

Lani v veliki noči smo ga s ponosom gledali, kako je pri oltarju pel obredne pesmi. O praznikih je zbolel, in ko smo se vsi vračali v šole, je Pavle moral ostati doma.

Na drugo povelikonočno nedeljo mi je brat na vse zgodaj prinesel poročilo: „Včeraj je umrl Pavle!“ Nisem mogel verjeti, dokler nisem stopil v hišo, kjer sva velikokrat sanjala ob poznih večernih urah, in ga zagledal, kako s smehljajem na ustih leži sredi sveč in cvetja nem in miren.

Loški griči so bili odeli v čevlje, pomlad je bila povsod, a mi smo čuli samo pesem zvonov, ki so neprestano poravljali: „Ni ga več“.

Pred nami je zijala črna jama, duhovnik je molil „Vzemi zemlja, kar je tvoje...“ in votlo bobnenje prsti, ki je padala na rakev, nam je sekalo rane v srca. Nema žalost nas je morila, da nismo videli pomladi, čuli smo samo: „memento mori!“

Pavle, eno leto te že ni več med nami, a tvoj spomin je še vedno živ. Ti sedaj prosiš pri Bogu za nas. O. le prosi, da se nekdaž veselo snidemo pri njem, ki je poklical tebe in bo tudi nas!

CERKLJE

Odbor „Rdečega križa“ je v nedeljo, dne 18. 4. 1937 popoldne priredil svojo prvo predstavo v dvorani Ljudskega doma, Mršnikovo ljudsko igro „Zenitev na denar!“ Igro je režiral znani g. Vombergar Joža, ko jo je sam tudi prevedel. Igro je na cerkljanskem odru doživela svojo krstno predstavo. Vsebovala je vse polno domačih prizorov družinskega življenja, ki se po-

gosto dogajajo pri nas.

Za to predstavo je vladalo veliko zanimanje, no, pa saj je bila dvorana nabito polna. Predstava se je pričela točno ob napovedani uri ter nam je takoj prvi prizor odhajajočih fantov k vojakom pokazal polno domačih prizorov. Vide-lo se je, da je bilo treba precej noči prečuti v dvorani pri skušnjah.

Vloga Kodreta (Vombergar Jernej) je pokazala, da ima igravec za seboj precej iger, kar se je posebno pokazalo iz njegovih kretenj. Njegova žena Kodretovka (Rebolj Pepca) se je s svojim surovim nastopom pokazala kot dobra igralka ter je s svojo vlogo popolnoma zadovoljila. Marinka njena hči (Martinjak Marija) je bila vsestransko dobra ter se je videlo, da je režiser polagal veliko pažnjo na njeno vlogo. Gradar vdovec (Joža Bolka) je s svojo vlogo zadovoljil vse gledalce. France (Zule Ivan) je s svojo precej težko vlogo ugodil gledalcem, ter se je s svojim nastopom na oder odlikoval z vsemi lastnostmi dobrega igralca. Gostaška, (Globočnik Julka) njegova mati je zaslužila vse priznanje. Korkenka (Močnik Angela) je v svoji vlogi nastopila kot dobro izveščana igralka. Pohvalo pa zaslužijo tudi vsi ostali igralci, ker so se trudili, da so kar najbolj zadostili gledalcem.

Zelimo, da bi naši igralci kmalu zopet priredili tako presenečenje, kot so nam sedaj s to igro.

Na splošno željo občinstva se bo ta igra ponovila v dvorani Ljud. doma v Cerkljah dne 2. maja 1937. ob pol 7. uri zvečer.

G. urednik! Pri nas se marsikaj zanimivega zgodi; a vsega nočemo svetu povedati. Omeniti pa moramo prav lepo športno-gimnastično akademijo vodiških fantov. Kaj takega pri nas še nismo videli. Vsak udeleženec je bil izredno vesel, da ni zamudil te lepe akademije. Boljše in lepše je bilo kot pri vsaki, si slišal od udeležencev. Ob tej priliki smo fantje sklenili: v jeseni bomo pa tudi mi nastopili. Bog povrni vnetim vodiškim fantom za trud.

Se enega dogodka nikakor ne smemo zamolčati. Znano vam je g. urednik, da imamo pri nas zelo navdušene narodnjake, ki so edini pravi in res zavedni državljani in Slovenci. Tako vsaj mislijo. Drugi spadamo po narodni zavednosti v tretjo ali četrto vrsto. Enega takega velenarodnjaka je srečala pred nedavnim časom skupina slovenskih fantov, ki spadajo po narodni zavednosti v tretjo ali četrto vrsto. Eden izmed fantov je imel narodno zastavico. In kaj se je zgodilo? V najgloblje nižine narodno, tako občutljivega srca je našega velenarodnjaka zbolelo. Narodna zastava v rokah slovenskih fantov! To pa že ne gre! Pravijo, da še večerjati ni mogel od same žalosti in potrosti, da se narodnost tako zlorablja in to od slovenskih fantov, ki narodne zavednosti niti ne poznajo. Sel je žalosten domov in premişljal in razmišljal: Kam plovemo? — Med njegovim razmišljanjem pa je orožnik hitel za fanti, jih ustavil in v zapisnik napisal. Slovenski fantje so z narodno zastavico kolesarili proti svojim domovom. — G. urednik! Ali je samo pri nas tako ali tudi pri vas?

PREDDVOR

Gimnastične vaje priredijo fantje in dekleta obeh odsekov prosvetnega društva v Preddvoru v nedeljo 2. maja ob pol štirih popoldne v dvorani Ljudskega doma. Oba odseka bosta ta dan polagala račun zimskega dela. Poleg telovadnih točk in deklamacij bodo igralci igrali Lipahov „Glavni dobitek“. Vse prijatelje mladine in poštene zabave vabimo k prireditvi.

Vodovod Predvor — Kranj. Prva etapa tega tako potrebnega vodovoda se forsirano gradi. Prekopan je precejšen del od rezervoarja do Preddvora in tudi 22,5 mm cevi so že položene. Da se bo tako hitro uresničila naša napoved, da bodo prišli s svojimi „piskrčki“ drugi, ko bo predvorski vodovod dograjen, niti sami nismo mislili. Baje pa bo treba zdoboti še zelo trd oreh predno bo tekla voda po novem vodovodu.

Prvi letoviščarji so se že pojavili kljub temu, da nimamo vodilnega hotela. Škoda je, da „razpada“ bivši penzion Grintovec, F: bi lahko nudil oddiha najmanj 50 letoviščarjem. Predvor — letovišče?

TRBOJE

V nedeljo 18. t. m. je priredilo prosvetno društvo, dramatični odsek na podu-dvojniku g. Rudolfa Komuzka pri Kocjanu, Toneta Kušarja vojno dramo v petih dejanjih „Živ pokopan“. Vsi igralci in igralko so primerno rešili svoje vloge. Človek res ne ve, komu bi dal prednost in posebno priznanje. Vse je bilo lepo urabano v harmonično enoto. Glavne vloge, krčmarja in krčmarice in hčerke edinke Milice ter zdravnik in Potokarce, revne, kmetice-vdove in njenega sina Janeza — glavnega junaka igre — vse se je sijajno spopolnjevalo z drugimi vlogami

mož in fantov, žena in deklet. Vredno je bilo zares in polno užitka gledati podajanje te dramne minule grozne vojne. Deklamacije „Soči“ in pa pesem „Doberdobj“ sta nas upeljali in pripravili na razvoj cele predstave. Vsa čast igralcem in igralkam, ko so se potrudili in prispevali zopet nekaj kamenčkov za zgradbo tako zelo potrebnega lastnega doma. Zahvala pa seveda tudi vsem udeležencem in udeleženkam — iskrena in prisrčna, da so se udeležili predstave in tako od svoje strani, doprinesli svoj dar k uresničenju hrepenenja po lastni dvorani.

Po končani igri se čujejo glasovi okoličanov, naj bi se igra ponovila. Škoda res, da bi je ne mogli videti, tako so pravili njim tisti, ki so bili navzoči. Da bi ustregli tudi tem in še morda raznim drugim, ki jim je mar napredek v prosveti in srčni kulturi — bodo igro gotovo radi ponovili in to na 5. povelik, nedeljo 2. maja. — Vabljeni torej na lep majniški izlet — vsi prijatelji in prijateljice lepega prosvetnega dela.

KOVOR

Gasilska četa je priredila v nedeljo 18. t. m. v Prosvetnem domu igro, da si s tem preskrbi potrebne dohodke. Igra je lepo uspeła ob zadovoljivi udeležbi. Režiserjal jo je g. Zupan Franc, predsednik Prosvetnega društva. Cudili smo se pa, da so to prireditve bojkotirali domači gasilci. „Kramarjevi pristaši“, ki vsekako ne morejo pozabiti, da jim je tudi v gasilstvu odklenalo in ne bodo mogli več nastopiti tako nasilno, kot so to storili pri zadnjem izrednem obnem zboru. Sedaj so vsaj pokazali, da jim za delo pri društvu ni mar, ampakraje nasprotujejo in celo hujskajo druge člane proti takemu kulturnemu delu, kot so prireditve iger. Gasilska četa je namreč sklenila, da mesto veselice,raje priredi par iger, da si zagotovijo potrebne denarne vires za najnujnejše potrebe. Občinstvo to odobrava in želi na tem kulturnem delu gasilstvu najboljše uspehe.

Občinski proračun za l. 1937-38 je že potrjen in bo znašala doklada samo 32%, čeprav je obč. uprava vstavlila v proračun tudi vsoto Din 10.000.— kot fond za zgradbo občinskega doma. Naša obč. uprava zelo skrbno gospodari z ljudskim denarjem in imamo zato tudi najnižjo določilo v tržiškem sodnem okraju.

Vodovod stoji še zmiraj na mrvi točki. Komisija za zajetje „žegnanega studenca“ je bila že l. 1935, toda še do danes, ko bosta kmalu pretekli 2 leti, ni občini dostavila rešenja glede pritožb. Prosimo kr. banko upravo, naj že enkrat reši to zadevo, ker ljudstvo to težko čaka. Saj se naš vodovod gradi že od leta 1911. pa še do danes niso zapeki krampi in ne lopate.

Grabna sezona v l. 1937 bo v naši vasi precej živahna, saj bodo v teku leta 1937 zrasle kar 3 nove hiše. Stranke so od občine že prejele grabna dovoljenja in sicer Aljancič Joško čevljar, Zupan Ciril sodar in Frantar Franc čevlj. pomočnik.

Srajce, kravate,
rokavice, nogavice

Ivan Savnik
Kranj

Oglejte
si izložbo!

TRŽIČ

V četrtek 15. t. m. so našli zadnjo žrtev pod Storžcem, Plajbesa Vilija. V petek, naslednji dan, je bil njegov pogreb, s katerim je bilo zaključeno žalostno spremljanje deveterih mladih življenj. Tako svojcev ponesrečenih, kakor ostale javnosti je bila goreča želja, da se je našlo tudi zadnjo žrtev. Slehernemu je bilo težko, dokler niso bila trupla vseh ponesrečenecv prenešana na domače pokopališče v skupni grob. Na grobu Plajbesa se je poslovil v imenu fabriških fantov Pavlin Ivan. Končno pa je ganljivo spregovoril duhovni svetnik čg. Vovk, ki se je v imenu vseh faranov še na ta način oddolžil žrtvam naših gora. Pri vseh pogrebih je javnost poskrbela za dostojno in število udeležbo, prav posebno pa je duhovščina pokazala sočutje s nesrečnimi. Pogreb so je udeleževalo mnogo okoliške duhovščine, zlasti pa so radi prišli številni oni, ki so kedaj bili naši dušni pastirji v Trziču. Po težkih dnevih se bomo Tržičani polagoma umirili. Zavestiti dolžnosti do žrtev pa ne sme ugasniti, ampak se pogosto spominjamo onih, ki so težko prizadeti. V grobu počivajoče pa se bomo pogosto spominjali v molitvi!

V ponedeljek zvečer ob 8. uri ima društvo šola in dom v mešč. šoli sestanek staršev onih učencev, ki jih nameravamo dati v srednje šole.

Velika izbira modne svile, Krep de Chin, Krep Maroken, Krep Snoten v najnovejših vzorcih pri

Ant. Savnik
Škofja Loka

ŠKOFJA LOKA

Krajevna protituberkulozna liga v Sk. Loki pridno organizira letošnji protituberkulozni tednik, ki se bo vršil od 2. do 8. maja. Sestavljen je širši odbor zastopnikov raznih organizacij s častnim predsednikom g. sreskim načelnikom Kaklom; posle vrši izvrševalni odbor lige.

Geslo tedna je: „Samo ves narod se mora uspešno boriti proti tuberkulozi“; namen: vzbujati smisel za protituberkulozno gibanje in zbirati materialna sredstva. Vse bomo skušali pridobiti za sodelovanje, nikogar nismo namenoma pozabili. Vsi za vse! Večje prireditve bodo v Škofji Loki (akademija 6. V. ob 20. uri v šolski telovadnici), v Zelezniških in Gorencih vasi. Tu se bo v tem tednu ustanovila nova liga za Poljsko dolino in s tem bomo dobili nov člen v organizirani borbi proti jetiki.

Organizirana so predavanja po vseh šolah; prav tako tudi dinarska nabiralna akcija. Prodajale se bodo lične emajlirane tablice z napisom: „Ne pljuvaj na tla“ in protituberkulozne knjige in listi.

V Škofji Loki moramo čimpreje priti do potrebnega protituberkuloznega dispanzerja, ki bo tudi za obe dolini. Darujte vsaj 1 dinar za dispanzerski sklad! Postanite član lige! Podpirajte ligo v vsakem oziru, zlasti v protituberkuloznem tednu.

Gledališki odsek Katoliškega prosvetnega društva v Škofji Loki zaključil dne 25. aprila letošnjo sezono z igro „Rožni venec“ po istoimenskem romanu, ki je svojčas izhajal v Slovenskem podlistku.

Igro je poslovenil naš rojak dr. Lojze Finžgar. Čisti dobiček gre v dobrodelne namene Vincencijeve konference; zato vabimo vse prijatelje, da se igre v čim večjem številu udeležite, ker s tem darujete za najbednejše v župniji. Igra se začne točno ob 8. uri zvečer.

Gospodarstvo

RACUNSKI KOLEK, POTRDLILA IN ZAKLJUČNICE

Izza dne 1. aprila 1936 je bilo odpravljen obvezno izdajanje računov. Z istim dnem pa so se takse za račune, note, poročila in podobne spise, ki jih izdajajo trgovci, obrtniki, o terjativah in dobavah, ki izvirajo iz njih posla, drug drugemu ali drugim osebam, ne glede na to ali so jih izdajatelji podpisali ali ne, kakor tudi na potroške in oddajanje sob v hotelih, restavracija, gostilnah, kavarnah, ljudskih kuhinjah in v vseh lokalih, kjer se trošiš jed in pijača, določilo za vsote.

nad 50.— Din do 100.— Din	1.— Din
nad 100.— Din do 500.— Din	2.— Din
nad 500.— Din do 1000.— Din	3.— Din
nad 1000.— Din	5.— Din

Računi do 50.— Din so oproščeni te takse. Če vsota ni naznačena, se plača najvišja taksa.

Kot računi se smatrajo tudi izpiski računov, kot note tudi popisi blaga in njihovi prepisi (fakture).

Za neplačano ali nezadostno plačano takso se plača petdesetkratni znesek te takse.

Vse te določbe so nekaterim pridobitnim krogom premalo znane, zato jih pridobujemo in jim dodajemo ta-le tolmačenja finačne oblasti:

„Seznam blaga“, kakor že samo besedilo tar. post. 34 kaže, podlega taksi, ker se ga uvršča med podobne spise, če originalni račun ni kolekovan. Isto je glede predračuna, ker tudi ta je račun podoben spis. Prepisi kot podobni spisi podlegajo taksi, če se trgovec ne more izkazati, s taksiranim originalom.

Oni, ki jim je potrebno, da prilagajo katerikoli spis odposlanemu blagu, zlasti v južne kraje, naj bodo previdni. Če prilagajo blagu dobavnice, naj jih označijo „taksa za račun plačana na originalu. Če se z originalom ne bi mogli izkazati, bi jih mogle zadeti posledice kazenske takse, ki se jemlje v primerih, da vrednost blaga iz dobavnice ni razvidna, petdesetkratni iznos prikrajšane takse.

Zaključnice (tar. post. 12. taks. zak.) za kate-re se plačuje taksa po 1.— Din se morajo kolekovati v času izstavitve in ne tedaj kadar pa pr. tovarna odobri zaključček svojega potnika. Kazen za ne kolekovanje je trikratni iznos, torej za eno zaključnico 3.— Din, h kateri kazni pa pride vsakokrat še taksa za obsodbo, tudi v drugih taksno kazenskih primerih, katera taksa se ravna po višini taksne kazni.



Ivan Savnik - Kranj

Oglejte si nove modele v naši izložbi.

B. Rangus

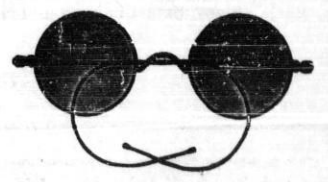
ziatar in sodni cenilec
v KRANJU

Vsakega
zadovoljimo!



Točne ure, poročne prstane, zlatina, srebrnina, očala, jedilno orodje, nalivna peresa, krasna zaloga kristal stekla. Vsa popravila urarska, zlatarska, optična, nalivnih peres itd. se strokovno pod jamstvom v naši preurejeni prvi delavnici na Gorenjskem točno in solidno izvrše.

Kupujem vse stare predmete, zlato in srebro po najvišjih cenah. — Po želji brezplačen cenik. — Imamo veliko množino rimskega srebrnega denarja na prodaj.



PRI 7 HRANILNICAH SO VLOGE V FEBRUARJU NARASLE.

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri 29 slovenskih hranilnicah dne 28. februarja t. l. 1.309.914.907 dinarjev. Proti januarja so torej padle sorazmerno malo — za 2,7 milj. Razveseljivo je, da so narasle v februarju vloge na hranilne knjižice pri 5 hranilnicah, vloge v tekočem računu pri 8. celotne vloge pa pri 7 hranilnicah. Tudi število izdanih hranilnih knjižic in otvorjenih tekočih računov se je gibalo ugodno. Število hranilnih knjižic se je povečalo pri 7 hranilnicah, število obstoječih tekočih računov pri 7. skupno število vlagateljev pa celo pri 9 hranilnicah.

Kmetijstvo

Wernig:

OSKRBOVANJE KROMPIRJA. (prvi čas po sejanju.)

Brez dvoma je za krmskimi rastlinami krompir najvažnejši njivski sadež Gorenjske. Dočim vendar dosežemo količinsko in kakovostno marsikje pri krompirju v kranjski okolici najvišje in najboljše, kar se sploh doseči da, nas letos posamezno le tare strah pred negotovostjo pridelka in pred nevarnostjo obolenja.

Vsi vemo, da je krompir rastlina, ki uspeva dobro le ob dveh pogojih: ob zadostni množini hlevskega gnoja in zadostnem zračenju zemlje. Glede sajenja, glede gnojenja s hlevskim gnojem in glede morebitnega dodatnega gnojenja z umetnimi gnojili smo bržčas že vse poskrbeli; glede zračenja zemlje bomo pač postopali, kakor nam bo dopuščal vreme in čas.

Pozno sajenje in mokrotno vreme — ako bo letos, kakor doslej vedno bolj mokrotno — bo povzročilo nevarnost obolenja krompirjevih stebel in listov vsled rje (peronospocje) in bo vedelo tudi nevarnost obolenja po drugih boleznih. Lansko leto smo v Gorenjskem ugotavljali prvo dobo rasti na krompirjevki predvsem „črna noga“ in le tu in tam tudi rjo.

Proti črni nogi ali bakterijozji krompirjevih stebel smo ob nastopu bolezni takorekoč brez moči, vendar preprečimo lahko nadaljnje širjenje bolezni, okuženje zemlje in gomolja na ta način, da vsa obolela, še zelena a umirajoča venača krompirjeva stebela z morebitnimi gomoljčki vred takoj izruvamo in uničimo, najbolje sežgemo. Predvsem je to potreba na oni njeni ali na onem delu njive, na katerem mislimo pridelovati semenski krompir. Ako pustimo venačo krompirjevko oz. krompirjeva stebela s črno nogo kar na njivi, ostane tudi kužna kal za prihodnje leto v zemlji in ob drobnih sicer navidezno zdravih gomoljkih, ki se držijo obolelih krompirjevih stebel.

Proti rji se borimo s škropljenjem z bakrenopapirno brozgo. To pa je uspešno le, če škropimo pravočasno, predno se pojavijo na listih rumene, rjave in črne pege sploh ali v večjem obsegu. Rja se sicer pojavlja redno le v vlažnejših in mokrotnih legah.

Nekateri posestniki v celjski okolici (n. pr. znani g. Strenčan iz Save), v kateri je vsled nizke, mokrotne lege zrak in zemlja stalno bolj vlažna, izvajajo škropljenje krompirja redno, vsako leto, po dvakrat in trikrat ob polni zedovoljnosti pridelovalcev. Prvo škropljenje izvišijo takoj po osipanju, drugo in tretje v 14 dnevih presledkih.

Proti boleznim na krompirju sploh se borimo sedaj tudi in znatno pospešimo razvoj gomolja z zadostnim rahljanjem zemlje.

Ker je ročno delo in okopavanje v kranjski okolici drago, bi bilo važno, da bi mislili bolj na rahljanje zemlje s stroji, okopalniki, pred-

vsem pa — z brano.

8 dni po sajenju, ko se je pokazala prva „zel“, prvi plevel, ali pa se je zemlja zaskorjila, branamo z lahko leseno brano ali železno lahkejšo brano, kakršno rahimo pri setvi. Nič ne de, če tu in tam kak gomolj izruvamo. Brananje to malenkostno škodo deseterokrat poplača. Po 8 dneh ob suhem vremenu, branamo zopet in uporabljamo sedaj lahko že težjo brano. Brananje lahko ponovimo še v tretje in ev. v četrto, čeprav so mlada krompirjeva stebela že ped visoka. Nič se ne bojte morebitnega potrganja mladih stebel! Branati je seveda le ob suhem vremenu. Brananje vam prihrani eno kop. Kdor ne verjame, naj enkrat poskusi! To je poskusil, povsem že preiskusil in za odlično spoznal tudi eden najboljših mladih, gorenjskih poljedelskih praktikov, g. Vehovec Janez, p. d. Sinlove v Voklem pri Senčurju.

ŠPORT

Strelske tekme so zadnje nedeljo izpadle nad vse pričakovane odlično. Dobro organizirana prireditelj je privabila v hotel Staro pošto toliko občinstva in strelcev iz vseh krajev tuk. okraja, predvsem iz Tržiča, da niso prišli vsi na vrsto. Ker je bilo tudi nebo strelcem naklonjeno, je bil moralni in finančni efekt nad vse časten. Tekmovanja so se udeležili prav vsi sloji in poklici, a nad vse lepo sliko je nudila naša mladina, ki je pokazala tudi lepe rezultate. Obetajo se dobri talenti in je s tem tudi zagaran obstoj družine za bodoče. Največ je naraščaj poskušal srečo na ubojnih, premikajočih se figurah, tako, da je pri teh tarčah vladala prava gneča. Pa tudi na 20 krožni tarči so se dobro držali, tako, da je najmlajši tekmovalac Andrašič Ljubo dosegel 177 točk od 200 dosegljivih. Na figurah se je najbolje odrezal Engelmann Danče, ki jih je kar 16 podrl. Oba sta bila obdarovana od družine z lepimi darili.

Pa tudi naše dame, kot vedno, niso zaostale. Gdčena Grabnerjeva vsekakor še vedno prednjači. Dosegla je I. nagrado s 194 točkami. Takoj za njo pa gdčena Lukmanova, ki si je priborila 184 točk. Za njima sledi ga. Zupančičeva z 174 točkami, na to ga. Bohoričeva z 170 točkami, g. Jakočičeva z 168 točkami.

Na „ubojnih“ tarčah se je najbolje izkazal strelsko nadarjeni Bohorič Matko z 19 položnimi figurami, na to g. Mohor in Bogataj Maks oba z 18 točkami. Na 20 krožni tarči je odnesel I. nagrado g. Pikel Ivan z 198 točkami, II. g. Bohorič Franc s 194 točkami, III. Bohorič Anton s 192 točkami, IV. g. Demšar Slavko iz Tržiča s 190 točkami. Na „zmagovalni“ 5 krožni tarči si je priboril I. nagrado g. Bohorič Franc s 59 točkami, II. g. Derča Ivan s 59 točkami, III. Tavčar Ivan s 57 točkami, IV. Bohorič Matko s 55 točkami. Izven konkurence je prišel na prvo mesto s 41 točkami g. Ločniškar, na II. mesto g. Košnik. Gesto obeh zadnjih tekmovalcev je občinstvo splošno odobraval. Po pregledu gornjih rezultatov se sklepa, da so vsi tekmovalci pri letošnji tekmi znatno napredovali od lanskih tekmovalcev. K temu je pripomogla vztrajnost in železna volja posameznikov. Želimo kranjski družini tudi v letošnjem letu najboljših uspehov.

Peter Rešetar rešetari

Mädchen für alles. V Beogradu Srb, v senatu Jugoslovčan, v Sloveniji Slovence, v Ameriki Amerikanec, med vojsko dobrovoljec, doma gospod in kmet, doktor in mesar, odvisnež in samostojnež, za JNS, in proti JNS, če uganete, kdo je to, pa mu pišite v Velike Lašče.

Kdor zida hišo,

sebi ali drugim mu zasteklim stavbo poceni in solidno ali dam samo šipe točno po merah prerezane. Mizarji pri šipah popust. Na zalogi imam vedno stekleno opeko vseh vrst.

Prepričajte se - prihranili boste!

Hlebš - Kranj

Kramer bi rad v vlado! Med novicami nekega lista sem čital, da bi rad dr. Kramer v vlado. To pač ni nobena novica, to je stara stvar. Samo če bo še kdaj resnica, da se bo njemu ta želja izpolnila!

Kako se rešuje hrvaško vprašanje? Ta teden so ga reševali na univerzi v Zagrebu, pa ga še niso rešili. Na tak način bo postalo hrvaško vprašanje kmalu hrvaški pomišljaj!

Starostno zavarovanje. Sedarja vlada je poskrbela za starostno zavarovanje delavstva. Prejšnja vlada je tudi skrbel za starostno zavarovanje s tem, ko je spravila v senat Marušiča, Puclja in Kramerja.

Fašisti na Slovenskem izdajajo list „Pohod“. Čisto pravo ime, ker narod jih bo pohodil!

Najtežja uganka. Društvo narodov ne more še imeti seje, ker njegovi člani še niso rešili najtežje uganke: kdo je v španski vojni s Frankom in kdo proti.

Rdeča Jagoda. Čeprav je v Rusiji pozna pomlad, je vendar vsaj ena rdeča Jagoda dozorela. Rdeča vojska jo je odtrgala, Stalija jo je pozabal in pravijo, da mu je obležala v želodcu. Nevaren sad iz čifutskega vrta!

Svetovna razstava v Parizu se je zakasnela, ker morajo postaviti še en paviljon za plemena iz vrst JNS v Jugoslaviji.

(Slov. gospodar.)



Phänomen

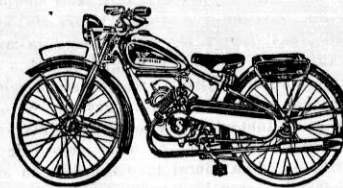
lahka motorna kolesa z
98 cm Sachs motorjem
samo D. 4.950-

Ivan Savnik - Kranj

Zahtevajte prospekte.

Cviček

pravi dolenski, dobite pri Centralni vinarni
v Ljubljani, Frankopanska ulica 11.



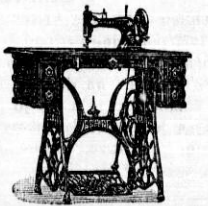
MOTORJE

znamke WANDERER, dvo-
kolesa, šivalne stroje sve-
tovnoznanih nemških tovarn

dobite najceneje pri znani tvrdki

IVAN BITENC - KRANJ
trgovina poleg gimnazije

Blago solidno in poceni. Oglejte si brezobvezno našo zalogo.



ZAHVALA

vsem, ki ste ob najtežji izgubi naše soproge, mame

Josipine Kalan

sočustvovali z nami in nas tolažili. V prvi vrsti se zahvaljujemo g. dr. Fajdigi za njegovo zdravniško pomoč, prečistiti duhovščini, vsem sorodnikom in znancem, vsem darovalcem venčev in vsem, ki ste blagopokojno spremlili na njeni zadnji poti.

Struževo, dne 21. aprila 1937.

Žalujoči ostali.

Družine fotografirat pride na dom brez poviška cene

fotograf - JUG - Kranj
(Sedaj nasproti trg. Savnik)

Kolesa nova od 500 din
naprej kupite pri

A. Lipar, Cerklje

Istotam dobite
original - torpedo kolesa

Cenjenemu občinstvu!

Vijudno naznanjam, da bom preselil 1. maja krojaško delavnico v Stražišče, v novo hišo g. Tiringerja, poleg Smartinskega doma. — — Izdeloval bom vse po najnižjih cenah, kakor tudi kroje za fan-tovske odseke Prosvetnih društev.

Najvljudneje se priporoča za cenjeni obisk

Eržen Josip

modno krojaštvo

STRAŽIŠČE - (Šmartinski dom)